

Slovenské firmy prejavili záujem zapojiť sa do projektu EST	2
Online, eraportal.sk, 30. 6. 2025, 9:40	
Giraltovce majú vďaka nemu predpoveď ako málokde na Slovensku a východniari svoju vlastnú facebookovú skupinu o počasí	3
Online, dennikn.sk, 30. 6. 2025, 14:32	
Na Slovensko sa chystá celebrita! Večerala so svetovými lídrami, zdobila obálku Cosmopolitanu, má saudskoarabské občianstvo, je ambasádorkou OSN a jej podobizeň bola inšpirovaná slávnou herečkou s koreňmi na Slovensku	6
Online, kosiceonline.sk, 30. 6. 2025, 15:47	

Slovenské firmy prejavili záujem zapojiť sa do projektu EST

30. 6. 2025, 9:40, Zdroj: eraportal.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: Pavol Sovák
Dosah: 126 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 50 EUR

Slovenské firmy prejavili záujem zapojiť sa do projektu EST

Domovská stránka » Slovenské firmy prejavili záujem zapojiť sa do projektu EST

Projekt European Solar Telescope (EST). Zdroj: <https://www.sav.sk>

V utorok 24. júna 2025 sa v Bratislave uskutočnilo odborné podujatie EST Slovakia Infoday, ktoré predstavilo projekt European Solar Telescope (EST) – pripravovanú výskumnú infraštruktúru, ktorá má byť v najbližších rokoch vybudovaná na ostrove La Palma (Kanárske ostrovy). Slovenské firmy prejavili záujem o zapojenie sa.

Hlavným cieľom podujatia bolo oboznámiť slovenské technologické a výskumné subjekty s projektom, jeho technickými požiadavkami a možnosťami priemyselného zapojenia. Zároveň poskytol priestor na priame diskusie s predstaviteľmi projektu a vytvorenie základov pre budúcu spoluprácu.

Podľa riaditeľa Astronomického ústavu SAV, v. v. i., Petra Gömöryho je projekt vo fáze, keď sa už vyčerpali všetky možnosti jeho grantového financovania z európskych projektových schém. Pre výstavbu veľkej vedeckej infraštruktúry je vo finálnej fáze potrebné zabezpečiť financovanie na úrovni národných vlád jednotlivých európskych krajín. Financovanie má prebiehať cez právny rámec ERIC, ktorý umožňuje členským krajinám podieľať sa na budovaní vedeckej infraštruktúry.

Na podujatí sa zúčastnilo 12 slovenských technologických firiem, nechýbali ani zástupcovia výskumných inštitúcií, verejného sektora a ministerstiev. Program otvoril predseda SAV Martin Venhart. Následne vystúpil **Pavol Sovák**, predseda Komisie pre koordináciu aktivít SR vo výskumných infraštruktúrach ESFRI v oblasti fyzikálnych vied, materiálových vied a energetické zariadenia. Obaja rečníci zdôraznili potrebu zapojenia sa Slovenska do projektu EST a vyslovili mu podporu. Počas odborného programu vystúpili okrem iných aj Manuel Collados-Vera, hlavný koordinátor projektu EST, Héctor Socas-Navarro, riaditeľ nadácie EST a Miguel Nuñez Cagigal, hlavný systémový inžinier ďalekohľadu EST. Účastníkom podali kľúčové informácie o konkrétnych technologických subsystémoch ďalekohľadu (napr. primárne zrkadlo, systém prenosovej optiky, zariadenie pre polarimetrickú kalibráciu, kupola, energetické systémy atď.), do ktorých by sa slovenské subjekty mohli zapojiť prostredníctvom vývoja mechanických komponentov, pokročilých materiálov a optických systémov až po spracovanie dát a radiácie technológie.

Diskusia potvrdila, že Slovensko disponuje technickým know-how a expertízou, ktoré sú pre projekt tejto úrovne mimoriadne cenné. Okrem vedeckého významu predstavuje EST aj strategickú investičnú príležitosť – prinášajúcu potenciál pre rozvoj inovácií, vznik partnerstiev a posilnenie medzinárodného postavenia slovenských firiem v Európe.

Podujatie zorganizovali Slovenská akadémia vied, Astronomický ústav SAV, v. v. i., Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV, v. v. i. a Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO). Ich spolupráca vytvorila kvalitnú platformu na prepájanie výskumu s praxou a otvorila dvere slovenským subjektom k účasti na jednom z najvýznamnejších európskych vedecko-technických projektov súčasnosti.

Zdroj: <https://www.sav.sk>, zverejnené: 30.6.2025; autor: rup

„Projekt SK4ERA II je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko. Portál prevádzkuje Centrum vedecko-technických informácií SR“

Kontakty

Lamačská cesta 8A, P.O.Box 47, 840 05 Bratislava

Spravujte súhlas so súbormi cookie

Na poskytovanie tých najlepších skúseností používame technológie, ako sú súbory cookie na ukladanie a/alebo prístup k informáciám o zariadení. Súhlas s týmito technológiami nám umožní spracovávať údaje, ako je správanie pri prehliadaní alebo jedinečné ID na tejto stránke. Nesúhlas alebo odvolanie súhlasu môže nepriaznivo ovplyvniť určité vlastnosti a funkcie.

Funkčné

Vždy aktívny

Technické uloženie alebo prístup sú nevyhnutne potrebné na legítimný účel umožnenia použitia konkrétnej služby, ktorú si účastník alebo používateľ výslovne vyžiadal, alebo na jediný účel vykonania prenosu komunikácie cez elektronickú komunikačnú sieť.

Predvoľby

Technické uloženie alebo prístup je potrebný na legitímny účel ukladania preferencií, ktoré si účastník alebo používateľ nepožaduje.

Štatistiky

Technické úložisko alebo prístup, ktorý sa používa výlučne na štatistické účely. Technické úložisko alebo prístup, ktorý sa používa výlučne na anonymné štatistické účely. Bez predvolania, dobrovoľného plnenia zo strany vášho poskytovateľa internetových služieb alebo dodatočných záznamov od tretej strany, informácie uložené alebo získané len na tento účel sa zvyčajne nedajú použiť na vašu identifikáciu.

Marketing

Technické úložisko alebo prístup sú potrebné na vytvorenie používateľských profilov na odosielanie reklamy alebo sledovanie používateľa na webovej stránke alebo na viacerých webových stránkach na podobné marketingové účely.

Giraltovce majú vďaka nemu predpoveď ako málokde na Slovensku a východniari svoju vlastnú facebookovú skupinu o počasí

30. 6. 2025, 14:32, Zdroj: [dennikn.sk](#), Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Filip Zacher, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 261 165 GRP: 5,80 OTS: 0,06 AVE: 1299 EUR

Giraltovce majú vďaka nemu predpoveď ako málokde na Slovensku a východniari svoju vlastnú facebookovú skupinu o počasí

V okolí Prešova sa darí silným búrkam, v Košiciach zase fúka silnejší vietor ako inde, vysvetľuje meteorológ Tomáš Fedor. Keď chodí pozorovať búrky, plánuje si radšej aj únikovú cestu.

V Parku Angelinum v centre Košíc je za budovou Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika umiestnená malá meteorologická stanica. Ak by však niekto očakával „okaté“ meracie prístroje, ostane sklamaný.

Dnešné digitálne meteostanice sú miniatúrne. Senzory na meranie teploty musia byť vo výške dvoch metrov. Anemometer, čiže merač rýchlosti vetra, je vo výške desať metrov. Meteorológ a doktorand Tomáš Fedor ukazuje, ako ho napokon umiestnili na strechu fakulty. Hlavnou zásadou je dostať prístroj nad úroveň okolitých budov.

Okrem doktorandského štúdia v ústave geografie pracuje Fedor ako meteorológ na košickom letisku a je aj „lovcom búrok“, ktoré ho fascinovali už od detstva. Na východe má na to vďaka výskytu silných supercelárnych búrok veľmi dobré podmienky. „Počas búrkových sezón sa tu dejú veľmi zaujímavé veci. Ja sa zvyknem smiať, že my sme Oklahoma východu,“ hovorí Fedor.

Dodnes si pamätá na silnú búrku, ktorú zažil ako šesťročný u svojich starých rodičov. Spôsobila veľké materiálne škody, no fascinovala ho natoľko, že si po nej začal viesť denník na zaznamenávanie búrok. Ako gymnazista sa začal o meteorológiu zaujímať intenzívnejšie. V tom čase si vybudoval na dvore za domom v Giraltovciach svoju prvú poloprofesionálnu meteorologickú stanicu, ktorá funguje dodnes.

Tomáš Fedor je aj jedným z administrátorov populárnej facebookovej stránky Meteo východ s 34 tisícami sledujúcich. Založili ju v roku 2014 s cieľom informovať o nebezpečných meteorologických javoch. „Okrem búrok informujeme aj o výskyte iných javov, napríklad námrazy či výrazného sneženia. Zverejňujeme aj pravidelnú predpoveď počasia a popularizačné materiály,“ približuje.

Foto – archív T. F.

Foto – archív T. F.

Ako získali štvrtisícové Giraltovce vlastnú meteostanicu[lock]

Meteostanica v Giraltovciach je na okraji mesta na rovnom trávnom povrchu, čo je základná podmienka, aby údaje z nej boli použiteľné. Fedor hovorí, že vybrať správne miesto je otázka kompromisov. Presné podmienky stanovuje Svetová meteorologická organizácia.

Meteostanica nemôže byť napríklad v blízkosti parkoviska, ktoré akumuluje a následne sála teplo. Najvhodnejšie podmienky sú na letiskách. Hoci dnešné meteostanice sú už digitálne, veľmi presné údaje poskytujú stále aj analógové prístroje, čiže napríklad ortuťový alebo liehový teplomer. To však znamená, že k nim niekto musí fyzicky prísť a odčítať namerané hodnoty.

Na analógové zariadenia sa napriek tomu spolieha aj pomerne veľa profesionálnych meteostaníc. Robí sa to aj preto, aby sa zachovala rovnaká metodika ako pri meraní klimatických podmienok v minulosti.

Fedorova meteostanica v Giraltovciach je už digitálna. Meria teplotu, vlhkosť, množstvo zrážok, atmosférický tlak a rýchlosť vetra, čiže základné meteorologické údaje. Merač rýchlosti vetra je na 10-metrovom stožiar, čím sa eliminuje vplyv povrchu. Údaje sa automaticky posielajú do počítača. O meteostanicu sa však treba starať. Najviac času zaberá mladému meteorológovi kosenie a kľčovanie vegetácie

v jej okolí.

Anemometer merajúci silu vetra v Gíraltovcích. Foto – archív T. F.

Stanica funguje už desať rokov a poskytuje aj slušnú klimatologickú databázu, ktorú využilo napríklad niekoľko vysokoškolákov pri písaní záverečných prác.

Údaje z nej preberajú aj súkromné online meteorologické služby, napríklad Weather Underground, AWEKAS, PWS Weather a aplikácia Počasí Meteo. Vďaka meteostanici môžu poskytovať pre Gíraltovce a okolie presnejšiu predpoveď.

Ako sa stať meteorológom

Tomáš Fedor vysvetľuje, že najpriamejšia cesta, ako sa stať meteorológom, je študovať príslušný odbor na Fakulte matematiky, fyziky a informatiky na Univerzite Komenského v Bratislave. Alternatívne sa meteorológmi môžu stať aj absolventi s geografickým vzdelaním, no vyžaduje si to dodatočné kurzy a vzdelávanie na matematicko-fyzikálnej fakulte, čo je aj Fedorov prípad. Prihlásil sa na Prírodovedeckú fakultu **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a začal sa profilovať počas štúdia.

V bakalárskej práci porovnával presnosť numerických modelov v rôznych situáciách. Zameral sa na modely ALADIN a ECMWF, ktoré používa aj Slovenský hydrometeorologický ústav (SHMÚ).

Neskôr sa venoval aj problematike urbánnej mikroklimy, teda tomu, ako je počasie ovplyvnené mestským prostredím – budovami, cestami a ľudskou činnosťou. „Dynamika urbánnej mikroklimy je podstatne zložitejšia. Podstatné je aj to, ako prostredie reaguje na vlhkosť, ako naň reaguje prúdenie a dynamika celého javu,“ vysvetľuje Fedor.

Po absolvovaní dodatočných kurzov získal Fedor základný certifikát meteorológa. Hoci je cesta geografov k tomuto povolaniu zložitejšia, podľa Fedora má aj výhody. Vedia napríklad lepšie interpretovať orografiu, čiže zemský povrch, a zahrnúť ju do očakávaného vývoja počasia, najmä v prípade búrok, vetra a hmly.

„Naša oblasť je zaujímavá aj tým, že tu máme hory, čiže zachytenie povrchu môže byť kľúčové pre modelovanie prúdenia. Od toho sa odvíja, či sa budú vyskytovať napríklad padavé vetry, ale aj búrky,“ vysvetľuje Fedor.

Ako prvák na doktorandskom štúdiu prišiel s iniciatívou postaviť meteorologickú stanicu aj v rámci fakulty. Je presnejšia ako prvá stanica v Gíraltovcích. Kým tá ho vyšla na niekoľko stoviek eur, fakultná stála približne 2 500 eur. Aj údaje zo školskej meteostanice sú k dispozícii aj verejným meteoslúžbám.

Meteostanica v areáli Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Foto N – Filip Zacher

Nad Rožňavou tri lietadlá, ktorým pomaly dochádzalo palivo

Po získaní certifikátu meteorológa začal Fedor pracovať na košickom letisku a popri tom si dorába ďalšie certifikáty, ktoré si takéto zameranie vyžaduje.

Špecifickou prácou leteckých meteorológov je pripravovať predpovede pre oblasť letísk a pre pilotov lietadiel aj predpovede pre pristátie, ktoré hovoria, čo možno čakať počas tohto kritického manévra. S veľkou alebo pilotmi niekedy priamo konzultujú podmienky pred pristátím.

Okrem meteorológov pracujú na letisku aj pozorovatelia, ktorých úlohou je interpretovať tú časť počasia, ktorá je viditeľná iba ľudským okom, teda napríklad hmlu alebo presný začiatok búrky.

Leteckí meteorológovia sa striedajú po dvanásťhodinových zmenách. Predpovede pre tri slovenské medzinárodné letiská v Košiciach, Bratislave a Poprade sa aktualizujú každých šesť hodín.

Fedor hovorí, že už zažil zložité momenty, keď na pristátie v Košiciach čakali pre hustú hmlu tri lietadlá. „Kružili nad Rožňavou vyše hodiny, pomaly im dochádzalo palivo a vo vzduchu visela otázka, čo s tým. Zvažovala sa aj možnosť odkloniť ich do Popradu.“ Na ňom bolo určiť, kedy sa hmla rozplynie. Predpoveď mu nakoniec vyšla a lietadlá na poslednú chvíľu pristáli v Košiciach.

Okolie Prešova ako Oklahoma východu, Košice majú zase svoj silný vietor

Východné Slovensko má podľa Fedora aj svoje špecifické počasie. Vyznačuje sa totiž hornatým reliéfom, ktorý na juhovýchode strieda rozľahlé rovinaté územie rozdelené Slanskými vrchmi.

Typickým „východniarskym počasím“ je silný vietor v Košiciach a v okolí, ktorý si vyslúžil aj vlastnú skratku – VKV – obsahujúcu vulgarizmus, preto ju nerozpisujeme.

Podľa Fedora nejde o urbánnu legendu, ale reálny fenomén, ktorý vzniká, keď chladný sa vzduch zo severu prepadáva cez Karpaty do nížiny a začne sa „roztekať“. Tým naberá na sile. Zúžujúci sa reliéf v okolí Košíc zvyšuje jeho rýchlosť. V Prešove – niekoľko desiatok kilometrov na sever – sa tento jav ešte len začína tvoriť a nie je taký silný.

Vietor môže výnimočne dosahovať rýchlosť až 30 metrov za sekundu, čo je 108 kilometrov za hodinu. Pri takejto sile dochádza k lámaniu a vyvracaniu stromov. Už vietor so silou 20 metrov za sekundu – ktorý sa objavuje tri až päťkrát za rok – dokáže prevracať napríklad odpadkové koše. V prípade, ak je pôvodcom chladný kontinentálny vzduch, môže silný vietor trvať aj tri dni.

Ďalším výnimočným javom na východe Slovenska je tatranská bóra. Ide o nárazový, chladný a suchý vietor, ktorý vzniká, keď sa na náveternej strane pohoria hromadí studený vzduch. Po tom, čo sa začne prelievať cez hrebeň Tatier na druhú (záveternú) stranu, zrýchľuje – vďaka svojej vyššej hustote a pôsobeniu gravitácie – a dosahuje veľmi vysoké rýchlosti. Prepadáva sa cez pohorie podobne ako voda cez okraj skaly, vysvetľuje Fedor.

Okrem Vysokých Tatier dochádza k tomuto javu výnimočne aj v Nízkych Tatrách a v Slovenskom rudohorí. Bóra má na svedomí aj najväčšiu veternú kalamitu vo Vysokých Tatrách v novembri 2004.

Posledným výrazným javom na východe Slovenska sú supercely. Za ich častý vznik môže podľa Fedora horský reliéf, ktorý mení prúdenie v spodných hladinách, čo zapríčiňuje supercely. Pohoria v okolí Prešova, ako sú Čergov, Slanské vrchy, Slovenské rudohorie a Levočské vrchy, podporujú stáčanie vetra, ale aj výstupné pohyby vzduchu.

Rozdiel medzi bežnou búrkou a supercelou spočíva v usporiadaní prúdenia vzduchu. V klasickej búrke stúpa teplý vzduch nahor, následne sa ochladí a klesne, čo môže viesť k jej zániku alebo regenerácii, a to najmä v hornatom teréne. Supercela má však organizovanejší systém – teplý vzduch nasáva z jednej strany a zrážky vypadávajú na opačnej, takže sa tieto procesy navzájom nerušia. Vďaka tomu môžu supercely pretrvať niekoľko hodín a sú sprevádzané silným vetrom, intenzívnymi lejakmi a veľkými niekoľkocentimetrovými krúpami.

Za búrkami vyráža skôr, než sa vôbec objavia

Fedor hovorí, že kým v Česku existujú dve skupiny organizovaných pozorovateľov búrok, na Slovensku by ľudí s rovnakou záľubou spočítal na prstoch dvoch rúk.

Skôr než vyrazí za búrkami, robí si predpoveď, či sa vôbec vyskytnú, a ak áno, tak kde. „Taká predpoveď môže trvať aj dve alebo tri hodiny, počas ktorých je potrebné si naštudovať niekoľko modelov, vedieť, ako sa bude vyvíjať celá dynamika prostredia, aký je vertikálny profil, a z toho určiť, čo možno očakávať,“ opisuje prípravu. Situáciu kontroluje najmä večer.

Na pravdepodobné miesto výskytu vyráža niekoľko hodín vopred a prvotné náznaky porovnáva s údajmi z radaru a družice. „Keď človek vojde do búrky, má problém dostať sa späť. Vtedy mu ostáva iba ju obísť alebo prejsť cez jej jadro, čo je nebezpečné pre malú viditeľnosť a krúpy,“ opisuje Fedor svoje „lovecké“ skúsenosti. Ak sa človek rozhodne ísť do búrky, mal by mať dopredu zvážené únikové trasy. „Ľudia v tom momente začnú na cestách panikáriť, čo tiež spomaľuje presun. Samozrejme, môžu padať stromy.“

Do budúcej sezóny si chce Fedor zadovážiť aj lepšie auto, ktoré by mu umožnilo napríklad prejsť zaplavenú cestu.

Foto – archív T. F. Foto – archív T. F.

Za tento rok sa Fedorovi podarilo pozorovať zatiaľ všetkých päť superciel na východnom Slovensku. Keď je „dobrý rok“, vyskytne sa takýchto búrkových situácií aj vyše dvadsať.

Mladý meteorológ je aj dobrovoľným pozorovateľom iniciatívy na výskum búrok European Severe Storms Laboratory. Posiela im údaje o extrémnych úhrnoch zrážok, veľkých krúpach alebo silnom vetre.

Aj univerzita, na ktorej Fedor pôsobí, je zapojená do celoeurópskeho programu, ktorý sa zaoberá búrkami. Bližšie sa chcú venovať aj supercelám. Na meranie údajov sa chystajú používať aj drony.

Viac získaných dát im v budúcnosti umožní lepšie modelovať aj náhle povodne. Zároveň chystajú mobilnú aplikáciu, kde bude možné zaznamenávať škody spôsobené silnými búrkami. Rýchlosť vetra sa totiž veľakrát určuje len na základe škôd, ktoré spôsobili, keďže meracie zariadenia nie sú všade.

Fedor pozoruje za posledné roky zvyšujúci sa záujem o meteorológiu. Prispeli k tomu sociálne siete a smartfóny s kamerami, ktorými ľudia zachytávajú extrémne javy. Vidí za tým však aj popkultúrne vplyvy, napríklad film Twister alebo dokument Lovci búrok stanice Discovery Channel.

V posledných rokoch sú populárne aj domáce meteostanice. Fedor odporúča umiestňovať ich senzory rovnako ako pri profesionálnych meteostaniciach – v čo najotvorenejšom priestore. „Ak by ju človek umiestnil na strechu bytovky, tak meria teplotu príliš vysoko,“

podotýka.

Foto N – Filip Zacher

Autor: Filip Zacher

Na Slovensko sa chystá celebrita! Večerala so svetovými lídrami, zdobila obálku Cosmopolitanu, má saudskoarabské občianstvo, je ambasádorkou OSN a jej podobizeň bola inšpirovaná slávnou herečkou s koreňmi na Slovensku

30. 6. 2025, 15:47, Zdroj: kosiceonline.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 3 254 GRP: 0,07 OTS: 0,00 AVE: 251 EUR

Na Slovensko sa chystá celebrita! Večerala so svetovými lídrami, zdobila obálku Cosmopolitanu, má saudskoarabské občianstvo, je ambasádorkou OSN a jej podobizeň bola inšpirovaná slávnou herečkou s koreňmi na Slovensku

Košice PR INFO

Večerala so svetovými lídrami, zdobila obálku Cosmopolitanu, má saudskoarabské občianstvo, je ambasádorkou OSN a jej podobizeň bola inšpirovaná slávnou herečkou s koreňmi na Slovensku. Stále neviete, o koho ide? Volá sa Sophia a jej meno v gréčtine znamená „múdrosť“. Ide o najpokročilejšieho robota humanoida, ktorý dokáže s ľuďmi komunikovať pomocou umelej inteligencie. V septembri Sophia osobne otvorí 7. ročník inovačného a technologického festivalu SlovakiaTech Fórum-Expo v Košiciach a vy môžete byť pri tom!

Najpokročilejšieho robota podobného človeku vyvinuli v hongkongskej spoločnosti Hanson Robotics v roku 2016. Odvtedy stelesňuje sny a túžby o budúcnosti umelej inteligencie. Ako jedinečné spojenie vedy, inžinierstva a umenia Sophia plní dve úlohy: je sci-fi postavou vytvorenou človekom, ktorá si podmaňuje predstavivosť globálneho publika, a zároveň sofistikovanou platformou pre pokročilý výskum robotiky a umelej inteligencie.

Podľa zakladateľa Hanson Robotics Davida Hansona, „Sophia sa učí pomocou umelej inteligencie aj vizuálneho spracovania dát a rozpoznávania tváre. Vie napodobňovať ľudské gestá a mimiku a dokonca dokáže odpovedať na množstvo otázok a viesť s vami konverzáciu.“

Pre nás Slovákov môže byť zaujímavá aj informácia, že vzorom pre tvár humanoidky Sophie bola herečka Audrey Hepburnová, ktorej prababička Anna Katarína Welsová sa narodila v slovenskej obci Kovarce pri Topoľčanoch. S odľahčením môžeme preto konštatovať, že Sophia má aj slovenských predkov:-).

Sophia je prvý „sociálny robot“ schopný napodobňovať sociálne správanie a vyvolávať u ľudí pocity náklonnosti. Vďaka najmodernejšej technológii sa neustále učí zo svojich interakcií s ľuďmi, dokáže napodobňovať gestá a má viac ako 60 výrazov tváre, od úsmevov až po zamračenie. Ako uvádza jej vynálezca Hanson, „je pozoruhodné, že Sophia vie, kedy použiť vhodné výrazy bez toho, aby bola programovaná, čo demonštruje jej schopnosť učiť sa a vyvíjať sa v priebehu času. Zlepšuje svoju interakciu každou chybou, ktorú urobí, pretože jej mozog je pokročilá technologická platforma umelej inteligencie, ktorá jej umožňuje vyvíjať sa prostredníctvom skúseností.“

Sophia a jej živá predloha – herečka Audrey Hepburnová, ktorej babička pochádzala zo Slovenska / SlovakiaTech Fórum-Expo

Atraktivitu Sophie zvyšuje aj fakt, že hovorí bezchybne 20 jazykmi a jej IQ je vyššie ako Einsteinovo. V roku 2017 získala saudskoarabské občianstvo, čím sa stala prvým robotom, ktorý má právnu subjektivitu vo zvrchovanom štáte. Zároveň sa Sophia stala prvým neľudským stvorením, ktorého Rozvojový program OSN vymenoval za ambasádora inovácií.

Sofia, navrhnutá ako užitočná členka spoločnosti, sa snaží byť vhodnou spoločníčkou pre starších ľudí v domovoch dôchodcov, pomáhať davom na veľkých podujatiach, v múzeách a parkoch alebo slúžiť v oblasti služieb zákazníkom terapie, vzdelávacích aplikácií a akademického výskumu.

Prezident SlovakiaTechu Juraj Miškov zdôraznil, že festival chce každý rok priniesť niečo atraktívne nielen pre odbornú verejnosť, ale aj pre bežných návštevníkov a technologických nadšencov. Tento ročník bude však prelomový. Takúto návštevu na SlovakiaTechu podľa jeho zakladateľa ešte nemali. „Podarila sa nám veľmi veľká vec. Na Slovensko príde prvýkrát v histórii humanoid. A nie hocikaký. Teším sa, ako sa Slováci zoznámia so Sophiou – robotom, ktorý vyzerá celkom ako človek a vďaka AI dokáže viesť plnohodnotnú konverzáciu s ľuďmi,“ s hrdosťou oznámil Juraj Miškov.

Hlavným sloganom SlovakiaTechu 2025 bude „2025 – The year of X“

Prezident podujatia Juraj Miškov vysvetľuje, že „svet okolo nás sa mení dramaticky rýchlo a je vystavený šokom. Fázu, v ktorej sme sa ako spoločnosť ocitli, možno označiť ako X. Aj preto „X“ je pre nás symbolom križovatky, na ktorej sa musíme rozhodnúť, ktorou cestou sa ďalej vydať.“

SlovakiaTech 2025 bude hľadaním možných odpovedí na „križovatkové“ výzvy sveta – v oblasti inovácií, biznisu a technológií. Bude tiež platformou na hľadanie riešení pre re-industrializáciu Slovenska smerom k vyššej pridanej hodnote, prekonaniu pasce stredných príjmov, zvýšeniu ekonomickej, kybernetickej a klimateckej odolnosti voči vonkajším stresom a šokom a hľadaním profitabilného, ale zároveň environmentálne priaznivého hospodárskeho modelu budúcnosti Slovenska.

Počas 2 dní na 3 pódii SlovakiaTechu uvidíte vyše 120 domácich a zahraničných spíkrov a v sekcii Expo aj niekoľko desiatok vystavovateľov. „Sme nesmierne radi, že SlovakiaTech sa stáva skutočným festivalom inovácií a moderných technológií. Záujem odbornej verejnosti, a hlavne mladých ľudí výrazne stúpa. Uplynulý 6. ročník navštívilo rekordných 4200 priaznivcov vedy a techniky. A to je práve to, čo chceme, dostať najmä mladých k témam, ktoré hýbu svetom. Chceme, aby Slovensko držalo krok so svetovou špičkou a aj preto prinášame tento festival ľuďom úplne zadarmo,“ uviedla riaditeľka SlovakiaTechu Laura Horniak Miškovová.

Obľúbeným cieľom návštevníkov SlovakiaTechu je aj výstavná časť EXPO / SlovakiaTech Fórum-Expo

Festival SLOVAKIATECH FORUM - EXPO KOŠICE 2025 sa tento rok sústreďí na predstavenie týchto základných tém:

BusinessX (vývoj bezpečnostných technológií, evolúcia priemyslu 5.0, robotizácia a automatizácia nielen na pracovisku, transformácia zručností pracovnej sily, vytváranie odolných biznis modelov)

HumanX (budúcnosť starostlivosti o zdravie, cyborgovia a robotizácia človeka, revolúcia dlhovekosti, mentálne zdravie v technologickej ére, nastavenie interakcie medzi človekom a strojom)

TechX (cloudové riešenia a dopady na biznis, ekosystémy umelej inteligencie, Nový svet: kvantové technológie, bezpečnostné stratégie chrániace našu budúcnosť, konkurenčná výhoda vďaka novým technológiám)

CleanX (cesta k udržateľnosti, úloha čistých technológií pri obnove planéty, redefinícia využitia zdrojov, zelené biznis modely budúcnosti, spolupráca pre udržateľnú budúcnosť ľudstva)

K sprievodným podujatiam SlovakiaTechu 2025 bude patriť aj atraktívna výstavná časť EXPO. V jej priestoroch opäť nebudú chýbať – Expozícia TUKE Technickej univerzity v Košiciach; Expozícia **UPJŠ Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**; Expozícia STU Slovenskej technickej univerzity v Bratislave; expozície slovenských inovatívnych a technologických firiem, Hackathon, VIP NETWORKING PARTY (17.9.2025), novinky v oblasti startupov, workshopy a ďalšie sprievodné aktivity.

Organizátorom podujatia je nezisková organizácia SlovakiaTech. Odborným garantom je PhDr. Juraj Miškov, prezident SLOVAKIATECH FORUM-EXPO 2025, poradca podpredsedu vlády SR pre Plán obnovy a znalostnú ekonomiku a bývalý minister hospodárstva SR.

SLOVAKIATECH FORUM - EXPO KOŠICE 2025 sa uskutoční v dňoch 17. a 18. septembra 2025 v košickom Kulturparku pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Petra Pellegriniho, ministerstva obrany SR, ministerstva vnútra SR a ministerstva dopravy SR.

Hlavnými partnermi podujatia sú Slovenská elektrizačná prenosová sústava (SEPS) a Nadácia SPP.

Ak chcete uvidieť Sophiu na najväčšom technologickom festivale na Slovensku, stačí sa bezplatne registrovať na www.slovakiatech.sk.